

Studia Biblica Slovaca

Ročník 6

2014

Číslo 2

Offprint

Studia Biblica Slovaca je recenzovaný vedecký časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník VI (2014), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) – Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) – Pavol FARKAŠ (Nitra) – Juraj FENÍK (Košice) – Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) – Róbert JÁGER (Košice) – Jozef JANČOVIČ (Bratislava) – Róbert LAPKO (Košice) – Libor MAREK (Roma, I) – Milan SOVA (Bratislava) – Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) – Jozef TIŇO (Bratislava) – František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) – Pavel VILHAN (Badín) – Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Výkonný redaktor: Martina Korytiaková

Jazyková úprava: Anna Viglašová

Obálka: Michal Martinka

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 26 02, redakcia@biblica.sk, www.biblica.sk; František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@gmail.com.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe (najlepšie pripojeným dokumentom e-mailu), podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word (formát A4, typ písma Times New Roman, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné fonty písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v programe BibleWorks, tak upresniť aké, prípadne preposlať používaný font spolu s príspevkom. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov a jeho anglickou verziou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine a angličtine, zoznamom bibliografie podľa bibliografického štýlu a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Viac na www.biblica.sk.

Objednávky môžete posielat' na mailovú adresu vydavateľa (kniznica@frcth.uniba.sk), redakcie (redakcia@biblica.sk) alebo knižnice Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne (kniznica@xaver.sk).

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

S povolením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 3. júna 2014

Prot. N. 2229/2014

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia, 12/2014.

Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 6 €

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

„New Testament/Early Christianity/Rabbinic Studies“ jako volné pokračování velmi bohatě a silně obsazené sekce „Epistle to the Hebrews“.

Veliký počet účastníků, četnost kvalitních pracovních skupin a vynikající prezentace proslulých osobností i mladých nadějných badatelů lze vysvětlit jednak lokalizací konference uprostřed Evropy v místě s excelentní intelektuální, vědeckou a kulturní tradicí, jednak šťastnou spoluprací dvou badatelských společností rozličného charakteru. Bez nadsázky lze konstatovat, že ony dělně prožité dny ve Vídni byly opravdovým akademickým svátkem.

Jaroslav Brož

77. medzinárodné stretnutie Katolíckej biblickej asociácie Ameriky

Katolícka biblická asociácia Ameriky (*Catholic Biblical Association of America*, ďalej CBAA), založená v roku 1936 so sídlom pri *Catholic University of America* vo Washingtone a známa v akademickom prostredí vďaka vedeckému periodiku *The Catholic Biblical Quarterly*, usporadúva každý rok v lete stretnutie svojich riadnych a pridružených členov. V poradí už 77. stretnutie sa konalo v dňoch 26. – 29. júla 2014 v najmenšom štáte USA v Rhode Island, v jeho hlavnom meste Providence v areáli dominikánskeho *Providence College*. Prijemné prostredie kampusu na periférii mesta poskytlo pokojný priestor na prednášky, prácu v pokračujúcich seminároch a pracovných skupinách (task forces), na liturgiu a na milé stretnutia s priateľmi. Okolo 250 členov srdečne privítal večer 26. júla R. Gabriel Pivarnik O.P., riaditeľ centra pre katolícke a dominikánske štúdiá. Program pokračoval zaujímavou panelovou diskusiou „Hermeneutiky v Amerike: Skúmanie Biblie afro-americkým, azijským a latinoamerickým objektívom“. Diskutovali v nej Fernando F. Segovia, Lai Ling Ngan, Stephen B. Reid. Biblická hermeneutika ako aktualizácia Písma pre dnešok cez prizmu národno-spoločenských skupín reálne odráža a pomáha už roky riešiť heterogénnu kultúrno-duchovnú situáciu v Spojených štátoch.

Program ďalších pracovných dní bol dosť rôznorodý. Veľký počet účastníkov obmedzuje diskusiu v rámci prednášok, no už len prezentácia ich rôznych téz ponúkla výborný prehľad aktuálne skúmaných biblických tém a metodologických prístupov. V rámci simultánných sekcií odzneli okolo poludnia hojne navštevované prednášky; tento rok to boli: „Počúvanie prorokov z útrov zeme“ (Carol J. Dempsey O.P.); „Aká Mária, záleží na tom?“ (Mary Beavis); „«Tá

prekliata» (2Kr 9,34): Jezabel v kompozícii a ideológii Kníh kráľov“ (Stephen McKenzie); „Rudolf Bultmann a špecifický dominikánsky prístup k Svätému písmu“ (Benedikt Viviano O.P.). V nedeľu večer predniesol vynikajúcu prednášku prezident CBAA Gary Anderson z *University of Notre Dame* „Apofatická teológia v kňazskom zdroji“. V pondelok večer zasa z tej istej univerzity predniesol Raymond Collins príspevok „Pamätajúc na minulosť, smerujúc do budúcnosti: Pastorálna úvaha nad pastorálnym spisom (2Tim)“. V utorok na poludnie ukončila stretnutie CBAA očakávaná prednáška Johna Meiera z *University of Notre Dame*: „Podobenstvá: Veľká lož Jülichera, Dodda a Jeremiasa“. Tento bádateľ je exponentom výskumu Historického Ježiša a autorom štyroch zväzkov *A marginal Jew*. Provokačný názov, ktorý vzbudil záujem o vystúpenie, však asi nebol najšťastnejšie zvolený, najmä ak Meier riešil dobový pohľad exegetickej tradície na podobenstvá zdieľaný aj tromi bádateľmi, ktorí boli presvedčení, že tieto obrazné príbehy obsahujú Ježišovu historickú kazateľskú látku. Na revidovanie ich pohľadu by v názve z úcty k nim sedel skôr výraz omyl a nie lož. Zámerom lži je totiž klamať.

Aktívnejšie zapojenie do prebiehajúceho bádania biblistov umožňovali cez tri dopoludnia pokračujúce semináre a pracovné skupiny. Tento rok sa v Providence pracovalo v štyroch pracovných skupinách: Sociálne vedy a novozákonná interpretácia: Skúmanie príbuzenstva; Biblické hermeneutiky a kultúrne štúdiá; Jánovo evanjelium a Starý zákon; Feministická hermeneutika a v šiestich pokračujúcich seminároch: Čistota a obeta v období judaizmu Druhého chrámu; Deuterokánonické knihy; Božstvá starobylého Izraela; Synoptické evanjeliá: texty a kontexty; Boh a Písmo v 1 a 2Kor; Hebrejská poézia: Ž 141–145. Istú interaktivitu a diskusiu popoludní umožňovali v šiestich posluchárňach prezentované výskumné správy a okrúhle stoly, kde viacerí biblisti prezentovali svoje individuálne, resp. kolektívne výsledky bádania.

Zo slovenských biblistov sa stretnutia zúčastnili riadni členovia CBAA Peter Dubovský SJ, dekan Pápežského biblického inštitútu v Ríme, Milan Sova, Jozef Jančovič a Libor Marek. Bola to pre nás opäť príležitosť byť v živom kontakte s inými na pulze aktuálneho biblického výskumu. Budúce 78. stretnutie CBAA sa bude konať 1. – 4. augusta 2015 na *Xavier University* v New Orleans v štáte Louisiana.

Jozef Jančovič

Contents

Treaties

Vavrinec Radoslav MITRO OP

- Jeremiah in Matthew. Litarary-Theological Study of the Prophet
Jeremiah in the Gospel of Matthew 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

- For she loved much. Outline of the complementarity of the narrative
analysis and of the psychological aspects in Luke 7:36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

- St. Joseph, “*Ženích*” (the Bridegroom) or “*Manžel*” (the Spouse,
Husband) of the Virgin Mary? Erroneousness of the designation
“*ženích*” or its equivalentents in some other languages 186-196

Helena PANCZOVÁ

- The technique of translating from Biblical Greek (3):
The Septuagint as the result and as the starting point – the example
of Hebraisms in the Song of Songs 197-204

- Abstracts and Reviews** 205-224

- Communications and references** 225-238

Obsah

Štúdie

Vavrinec Radoslav MITRO OP

Jeremiáš u Matúša. Literárno-kritické skúmanie proroka Jeremiáša
v Evanjeliu podľa Matúša 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

Lebo veľmi miluje. Náčrt komplementarity naratívnej analýzy
a psychologických aspektov v Lk 7,36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

Sv. Jozef, ženích či manžel Panny Márie? Nesprávnosť pomenovania
„ženích“ a jeho ekvivalentov v niektorých jazykoch 186-196

Helena PANCZOVÁ

Technika prekladu z biblickej gréčtiny (3): Septuaginta ako výsledok a
ako východisko – príklad hebrejizmov vo Veľpiesni 197-204

Abstrakty a recenzie 205-224

Správy a oznamy 225-238